

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Štetopna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrto leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrto leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 201.

V Ljubljani v torek, 28. oktobra 1884.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Za Ljubljano:

na mesec gld. — 50
do konca decembra " 1—
za donajanje v hišo vsak mesec 9 kr.

Po pošti:

na mesec gld. — 85
do konca decembra " 1-70

Delegacije.

V Ljubljani, 27. oktobra.

Danes sešle so se delegacije v Budimpešti. Bolj nego druga leta gledajo slovanski podaniki letos na to korporacijo, kateri naloga je, da zastopa skupne interese habsburške monarhije. To pot sedi 20 slovanskih poslancev v delegacijah: deset Čehov, devet Poljakov in dr. Klaič iz Dalmacije, in čeravno ni naloga delegacijam, da bi se pečale z jezikoslovnimi in specijalno narodnimi vprašanji, vendar je naravno, da slovanski narodi avstrijskega cesarstva radostno pozdravljajo zbor, v katerem so prvič njihovi možje v tolikem številu zbrani.

Burnih, strastnih debat in razvnetih sej v tej odlični korporaciji ne smemo pričakovati. Temu nam je na jedni strani porok sestava njena, na drugi pa tudi notranje in vnanje razmere našega cesarstva. Bolj nego kedaj bodo imeli letos skupni ministri lahko stališče,

ko bodo poročali o svojem delovanju. Oni objekt, ki je bil do sedaj jako ugoden za nasprotje in strankarske manevre, odpade letos po polnem. V mislih imamo Bosno in Ercegovino, ki sta sedaj v prijetnem položaju, da se vzdržujeta same sebe. Državnega žepa ne jemljete več v porabo in zato odpade gledé teh dosedaj pasivnih provincij vsak naskok na ministerstvo, ki je z umnim in reelnim gospodarstvom omogočilo take ugodne razmere v okupiranih deželah in tako naglo dospelo do onega stanja, ki ga je uže v začetku zasedanja označilo bilo kot nalogo svojo.

Tudi gledé vnanje politike se nima bati nikacega resnega nasprotja. Sicer je madjarski šovinizem nekako po strani gledal zadnje očitvidno bližanje k sosedni ogromni ruski državi in osobito shod v Skjernjevicah bil je povod jako jednostranskim kombinacijam in argumentacijam raznih ogerskih glasil in dunajskega liberalno-nemškega časopisja. Zvezo z Nemčijo radostno pozdravljaje, govorili so v nasprotnem taboru marsikaj o takozvani trocarski zvezi, kar vender-le prejasno nosi pečat navadnih obupajočih klicev oglašujočih se s perijodično rednostjo iz one strani.

Prepričani smo, nasprotno, da delegacije ne bodo sledile taki taktiki in da se tam ne bodo čuli glasovi, katere so ob vsaki priliki pošiljala razna glasila ustavoverne stranke med svet ravno gledé zveze z Rusijo. Stališče je pač jasno za vsacega mirno mislečega človeka in za nepristranskega opazovalca. Samo ona stranka, ki ima posebne vzroke za to, skušala je obzorje potemniti, da bi potem žela na polji notranje politike svojo setev!

Vnanje stališče naše države je torej tako, da ne bode treba letošnjim delegacijam pač imeti nobenih skrbi. Obdana od mogočnih in odkritih zaveznikov, stoji naša država kot neomahljiv temelj osrednje Evrope. Od nobene strani ji ne žuga nevarnost — in zato bode naloga zbranim državnikom, da tembolj skrbno pazijo na notranje razmere, da vlado podpirajo pri njenem postopanju in ji ne kratiijo sredstev, obdržati se na ugodnem stališču,

ali jezik mu noče govoriti. . . . Nenadoma pa udari s pestjo po mizi, da je v sobi vse zaplesalo in zazvenčalo.

— Oče, hitro spregovori Ana; gospod nas ne pozna in zato misli tako o nas; ali vi ne žalite se samega sebe; po nepotrebnem ste se razjezili . . . kar obraz se vam je spremenil.

Harlov pogleda na Evlampijo; ona se ne zgane, da si jo poleg nje sedeči Žitkov dreza v bok.

— Hvala ti, moja hči Ana, reče votlo Harlov; ti se mi vidiš razumna; jaz se zanašam na te in na moža tvojega. Sljotkin od radosti vsklikne; Žitkov napné svoje prsi in z nogo lahkom poteptá. Ali Harlov ni opazil njegovega kretanja. — Ta vlačugar, nadaljuje on in pokaže z brado na Suvenirja, draži me tako rad; vam pa, milostivi gospod, reče proti notarju, vam ne gre soditi o Martinu Petroviču; kaj takega še ne razumete. Vi ste sicer uradnik, ali vaše besede so kar najbolj neumne. Sicer pa je zdaj dejanje izvršeno; moja določba se ne spremeni več. . . . Zdravi in srečni ostanite, jaz grem. Tukaj nisem več

na katerem se sedaj nahaja. Trdno upamo, da bode brzojav, poročujoč o zasedanji letošnjih delegacij, vsestransko potrdil naše upanje in naše nade!

„Lex Šuklje.“

III.

Kajti, ali se je v istini bati, da bode vsled zvišane šolske priklade cel prevrat nastal pri hišnih najemninah? Mi vsaj mislimo, da imajo tudi v tem oziru številke prvo besedo, in kar nam one povedó, to se nikakor ne vjema s halucinacijami „Slov. Naroda.“

Vzemimo na pr. srednjo hišo ljubljansko, katera svojemu lastniku vrže 1000 gld. brutto dohodka na leto, po odbitih 15 odstotkih za popravo in vzdrževanje poslopja. Odkar je zakon z dné 9. febr. 1882 hišni davek uredil, sta stari dve tretjinski prikladi odpravljeni, redni znesek se ne loči več od izrednega, in hišni davek se predpisuje s 26 $\frac{2}{3}$ % najemninskega dohodka. Tudi v našem glavnem mestu znaša tedaj davčno breme za tako hišo 26 $\frac{2}{3}$ %, tedaj 267 gld., in šolske priklade bilo je zanj doslej plačati 27 gld. na leto, ako se je namreč mestna davkarija ravnala po gori navedenem zakonu. Mesto 10% šolskega davka pa bode odslej plačati 10% normalnemu in 5% deželnemu zakladu, vsega skup tedaj 15% skupne davčne svote, ali v tem slučaju 41 gld. Lastniku hiše, kateri ima vender le povprek kakih 4 do 5 ali 6 strank, zvišal se bode torej šolski davek za 14 gld. na leto! Kje tedaj tiči v tem postavnem načrtu stvarni razlog, da bodo hišni posestniki radi njega morali za toliko poskočiti s svojimi najemninami, da bode celo nesrečnemu „malemu uradniku“ plačati 20, 30 in še več goldinarjev na leto?!

Ne bodedo pak tajili, da se trgovcem in sploh vsem davčnim subjektom, kateri so obremenjeni z visoko pridobninsko in dohodninsko davčno svoto, njih davčna dolžnost z novo postavo precej poviša. Ljubljanski trgovec na pr.,

gospodar, ampak gost. Ana, poskrbi ti, kakor veš in znaš, jaz pa odidem v svoj kabinet. Dovelj mi je!

Martin Petrovič obrne nam hrbet, ne spregovori ni besedice več in počasi odide iz sobe.

Nenadni odhod gospodarja mogel je našo družbo le razušiti in to tem bolj, ker sta kmalu tudi obe gospodinji izginili. Zastonj se je trudil Sljotkin, da bi nas zadrževal. Ispravnik se ni mogel vzdržati, da ne bi pograjal notarja zavoljo njegove neumestne odkritosrčnosti. — Kaj pomaga! odgovori mu ta; — vést je iz mene govorila!

— Vidite, da je v resnici prostozidar! zašepeta mi Suvenir.

— Vést! odvrne ispravnik. — Dobro poznamo vašo vést! Ravno tako vam tiči v žepu, kakor nam drugim grešnikom!

Med tem je duhovnik, ki je uže stal in je zapazil, da se bliža pojedini konec, neprestano gnel v usta kos za kosom.

— „Kakor vidim, imate prav izvrsten tek,“ reče mu Sljotkin pikro.

Listek.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje.)

Martin Petrovič! spregovori nenadoma notar z globokim basom; tudi on je mnogo pil, ali to je njegovo dostojanstvo le še povekšavalo. — No, in če je gospod posestnik morda povedal resnico? Vi ste izvršili veliko delo; no, in ako bi v resnici, česar vas Bog ohrani. . . . prijemali namesto dolžne hvaležnosti — zasramovanje?

Jaz pogledam skrivaj na hčeri Martina Petroviča. Ana je hotela z očmi požreti govornika; vender bolj zlobnega, strupenega in v sami zlobi lepšega obličja jaz nisem nikoli videl! Evlampija se je obrnila v stran in držala roke križema; bolj zaničljiv posmeh, nego prej kedaj, zibal se ji je na polnih, rožnatih ustnicah.

Harlov se vzdigne s stolice, odpre usta,

kateri je dosihmal od svojega obrta plačeval po 10% od ordinarija pridobinskega davka (večidel 52 $\frac{1}{2}$ gld.), tedaj 5 gld. 25 kr. kot mestno šolsko priklado, temu bode odslej odmerjen šolski davek v znesku 16 gld. (namreč 15% od rednega in izrednega zneska.) Ali pomisliti je vendar le treba, da baš trgovska podjetja v glavnem mestu lažje prenašajo dotično zvišanje šolske priklade, nego večina ostalih davkoplačevalcev. Kajti nazadnje je tudi oni ne plačujejo zgolj iz svojega žepa, temveč krajcar za krajcarjem razdelé na posamezne kupovalce, in ker je odlomek sila neznamen, niti čutili ne bomo, da smo tudi v prodajalnici s kakim krajcarjem pripomogli k potrebščinam kranjskega šolstva. Na nevidni način skoro odvali se pri trgovcu davčni presežek na stotine in tisoče posameznih kupovalcev, pri lastniku nepremičnega blaga pa, zlasti pri zemljiščnem posestniku se jednako razdeljenje in odstranjenje davčnega bremena le težko posreči ali pa je po polnem nemogoče.

Tudi temu ne moremo oporekati, da bodejo zlasti veliki davkoplačevalci, katerim je mnogo pridobnine in dohodkarine plačevati leto za leto, precej izdatno morali konkurirati k šolskim stroškom. O kreditnih zavodih, obrtnih družbah tu ne govorimo, v mislih imamo zlasti one srečne someščane, kateri reprezentujejo ljubljansko *haute finance* — in to so naposled vendar le krogi, s katerimi tudi davčnim organom ne treba tako skrbno-previdnim postopati, kakor z ubogo kmetško paro in njenimi bornimi davčnimi predmeti.

To tedaj bode finančni efekt novega zakona za mesto Ljubljano, in davkoplačevalci naše stolnice nimajo nobenega povoda, radi njega obupati nad bodočnostjo svojega mesta. Tudi to, kar jim „Narod“ na uho pripoveduje, da so namreč „deželi na dobro“ prevzeli breme zemljiščne odveze, ne more biti merodajno, ker se je to sploh zgodilo tudi pri vseh drugih glavnih mestih, in vendar se gledé šolskih stroškov nikjer z njimi ne postopa drugače nego z vsemi drugimi občinami. Načelo pa, da mora „Ljubljana v vsem biti solidarna z deželno“, katero „Slovenski Narod“ dejanjsko perhoreseira, je jedino pravo, jedino primerno dostojanstvu deželnega osredja, in če se sem ter tja pripeti kaka neljuba posledica tega razmerja, kakor ravno v zadevi šolskih stroškov, prevagujejo koristi vendar v toliki meri, da še dandanes smelo trdimo: Jeden drugega ne moremo pogrešati, dežela potrebuje Ljubljano, a tudi mesto ljubljansko je uničeno, uničeno v gospodarstvenem in duševnem oziru, kakor hitro preneha krvni pritok iz ostale dežele! Ozir na lastne koristi mora napotiti Ljubljančane, da se ne upirajo naredbi, kateri je namen, združevati šole ljubljanske s skupnim deželnim šolstvom.

— Za vživanje je napravljeno, odgovori duhovnik in se ponižno namuzne; iz tega odgovora slišala se je zastarela lakot.

Vozovi zaropčejo na dvorišči — in mi se razidemo.

Ko smo se vračali, ni branil nobeden Suvenirju klepetati in ščebetati, kajti Kwicinski je bil uže prej objavil, da se je naveličal vseh teh „nikomur potrebnih“ abotnosti, in odpravil se pred nami peš domov. Na njegovo mesto prisel je k nam v kočijo Žitkov; umirovljen major zdel se je jako nezadovoljen in česal si v enomer svoje brke, kakor kak hrošč svoje tipalnice.

— Kako to, preblagorodni gospod, zavrešči Suvenir — vaša subordinacija je spodkopana, kakor se vidi? Le počakajte, pravo še le pride! Tudi vam bodo dali popra! Ah, ženin, ženin, ženin nesreče!

Tako ga je Suvenir v enomer obiral; in nesrečni Žitkov si je samo gladil svoje brke.

Ko smo se vrnili domov, povem materi vse, kar sem videl. Poslušala me je do konca in nekolikrat zmajala z glavo. — Nič dobrega ne kaže, reče ona; — ne dopadejo mi vse te novotarje.

Preveč se je nam uže raztegnil predmet, pisati smo mislili članek, a pod rokami prelevil se je nam v suhoparno razpravo. Skrajni čas tedaj, da končamo! Le jedno opazko še, ki bode morda potolažila jednega ali drugega tarnajočega narodnjaka v beli Ljubljani! Od raznih stranij čuli smo uže bridko jadikovanje, da je baš narodna večina narodni stolnici vsekala to krvavo rano, dočim se je prejšnja nemška majoriteta skrbno ozirala na ljubljansko eksempcijo. Trditve je opravičena na prvi videz, — in vendar stvarno po vsem neutemeljena! Dne 1. jan. 1880 potekla je za južno železnico prostost od davka, leto kasneje prejelo je mesto ljubljansko prve šolske doneske od tega podjetja in takoj prihodnjo jesen sklenila se je v deželnem zboru posebna postava, po kateri bi se južna železnica jednostransko imela pritegniti k pokritju deželnih šolskih stroškov. Če bi se to bilo posrečilo, ostalo bi nekoliko let še vse pri starem. Toda ker to ni bilo mogoče, moral se je deželni zastop z nova lotiti neljubega vprašanja, in uže v zadnji seji lanskega deželnozborskega zasedanja, dne 20. okt. 1883 se je na predlog barona Apfaltrerna sprejela sledeča resolucija: „Deželnemu odboru se naroča, da pripravi in bodočemu deželnemu zboru v presvetovanje in sklepanje predloži načrt zakona, s kojim se imajo doneski ljubljanskega mesta spraviti v pravo, sedaj ne obstoječe razmerje z onimi ostale dežele.“ Resolucija bila je sklenjena jednoglasno in letošnji zakon je ž njo v organični, kavzalni zvezi. Recimo tudi, da se narodna večina ne bi bila ohrabila v toliko, da bi sama si prilastila inicijativo, tej kočljivi zadevi — kake bi bile posledice? Z nemške desnice vzdignil bi se bil jeden izmed voditeljev nasprotne stranke, udrihal po večini, predbacival ji, da si skuša pridobiti popularnost pri Ljubljančanih na očividno škodo deželnim interesom, z neovrznimi številkami bi bil dokazal svoje trditve ter naposled — sam stavljal še ostrejši, ljubljanskemu mestu še veliko neugodnejši predlog! In ali si meščani ljubljanski zares domišljujejo, da bi v takem položaji in nasproti tako jasnemu vprašanju narodni poslanci, izvzemši seveda ljubljanska zastopnika, mogli glasovati proti takemu predlogu?

Poslanca ljubljanska imela sta pred očmi svojo dolžnost, braniti in zagovarjati ljubljansko stališče. Prav, po polnem prav sta storila, in nikdo se ne bode nad tem spodtikal. Isto pa velja za vse druge poslance, za ogromno večino 34 zastopnikov kmetjskih občin, mest in trgov in veleposresta, in tedaj bi bil dotični predlog, dasi izvirajoč iz nemške strani, sprejet vendar le z ogromno večino od cele zbornice. Razložek bi bil le ta, da se priklada na žganje skoro gotovo ne bi vzprejela, kar bi zopet le povišalo davčno breme za Ljub-

ljano; narodno stranko pa bi zadela sramota, da je v odvažni zadevi pokazala svojo nebriznost in strahopetnost. V parlamentarnem življenji so tudi dolžnosti različne, inicijativa v vseh važnejših zadevah gre večini, in tedaj je po vsem opravičeno, da se tudi narodna stranka ni mogla in ni smela odpovedati tej svoji prerogativi!

To se dá z deželnega, z narodnega stališča ugovarjati predbacivanju slabo poučenega javnega mnenja ljubljanskega. Tako bi moral govoriti tudi „Slov. Narod“, ako bi se v istini količkaj zanimal za deželne koristi. Ako Ljubljana vsled nove postave izgubi 15000 gld. na leto, pridobi jih dežela nič manj nego 55000 gld. — vzroka dovelj tedaj, braniti načrt važnega zakona. Toda v uredniških prostorih „Nár. Tiskarne“ vlada uže dlje časa neka politična konsorterija, katera živeti ne more brez burnih pojavov glasnih ljubljanskih claqueurjev, in vrh tega je imel nekoliko deleža pri tem postavnem načrtu tudi urednik „Ljubljanskega Lista“, — ni čuda tedaj, da je junak na Kongresnem trgu opasal svoja ledija, potegnil bridki meč ter dva dni zaporedoma z njegovo ostrino razbijal po — „Lex Šuklje.“

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V Budimpešti sestale so se včeraj delegacije, in sicer o poludne avstrijska, ob petih popoldne ogerska delegacija. Minister vnanjih zadev grof Kálnoky predložil je skupni proračun za leto 1885. Redoviti troški iznašajo 109 295 161 gl., a izvenredni troški 7 002 439 gl., torej skupno 116 297 600 gl. Avstrija ima plačati 70%, t. j. 67 133 921 gl.; a Ogerska 30%, t. j. 28 771 680 gl. Troški za c. kr. vojsko iznašajo 99 785 736 gl., a za c. kr. mornarico 10 658 589 gl. Potrebščine za Bosno in Eeregovino iznašajo 7 892 639 gold., dohodki 7 957 992 gld., ostane torej viška 65 353 gld.

Nemški opozicijonalcí obdržavali so v nedeljo zopet tri politične shode. V Znojmu govoril je dr. Weeber, v Budweisu Plener in Schmeykal, a v Egeru Bareuther. Novega niso nemško-liberalni veljaki nič povedali, niti Krzepkijada proti českemu deželnemu kulturnemu совету ni bila nova. Orožje je uže skrhano, to nam na novo dokazuje vsak nemško-liberalen shod.

V hrvatskem saboru govoril je včeraj ban grof Khuen ter razjasnil stališče vlade nasproti obavljenim volitvam. Naposled izjavil je Mazura v imenu neodvisne narodne stranke, da on in njegovi somišljeniki po izključenji Starčevićancev sabor ne smatrajo sklepčnim ter da vsled tega tudi neodvisna narodna stranka izstopi iz sabora. Ko so neodvisnjaki

meten mož, me ni vzburlil; pač pa me je vznemirila... Harlov prestane.

— Kdo? vpraša mati.

Harlov bistro pogleda nanjo s svojimi očmi: — Evlampija!

— Evlampija? Tvoja hči? Kako pa?

— Bila je kakor iz kamena, gospa! Prava soha! Ali ona ničesar ne občuti? Njena sestra, Ana, no ta je bila, kakor treba. Ta je — fina! Evlampija pa!... Jaz sem jo — kaj bi skrivaj ta greh — jaz sem jo vedno rajši imel! Ali se ji jaz res ne smilim? Če jima vse dam, kar imam, tedaj se mi mora pač slabo goditi, tedaj moram pač občutiti, da ne bom več dolgo živel na ti zemlji; in vendar kakor iz kamena izsekana! Niti golsnila ni! Klanjala se je in priklanjala, ali hvaležnosti ni bilo zapaziti na njej!

— Le počakaj, opomni mati, omožimo jo z Gavrilom Feduličem... on jo uže omehlja!

Martin Petrovič zopet pogleda svojo mater izpod čela. — No, ta-le Gavril Fedulič! Vi, gospa, kakor se vidi, tega človeka jako poštejete?

— Da, poštejem.

— No, no; vi to boljše veste od mene.

XV.

Naslednjega dne pride Martin Petrovič k nam na kosilo. Mati moja mu čestita o srečni izvršitvi njegovega opravila. — Zdaj si prost človek, reče mu, in moraš se lažje počutiti.

— Lažje, lažje, gospá, odgovori Martin Petrovič; ali izraz njegovega obličja nikakor ni kazal, da bi mu v resnici bilo lažje. — Zdaj morem misliti na dušo in se lahko pripravljam na poslednjo uro tako, kakor treba.

— Kaj? vpraša mati, ali ti še vedno lažijo mravlje po roki?

Harlov zapre in odpre dvakrat pest leve roke. — Še mi begajo, gospá; in vrhu tega vam še jedno povem: kadar zadremam, kriči mi nekaj v glavi: „Varuj se! Varuj se!“

— To so... živci! opomni mati. Potem navede govor na včerajšnji dan ter pri tem namigne na nekatere posebnosti, ki so se vršile proti koncu vsega opravila...

— No da, da, seže ji Harlov v besedo; bilo je tam nekaj... nepristojnega. Samo povedati vam moram še to-le, dodane počasi.

— Niso me vzburili včeraj puste besede Suvenirjeve — tudi gospod notar, dasi je pa-

zapustili dvorano, sprejel se je adresni načrt tudi v specialni debati enoglasno.

Ogerski državni zbor je sprejel v predvčerajšnji seji adresni načrt tudi v tretjem čitanju ter potem preložil zasedanje na dan 22. novembra.

Tuje dežele.

Na Nemškem vrše se danes volitve za državni zbor. Na mnogih krajih bode volilna borba zelo huda, kjer vsaka stranka strastno agituje za svojega kandidata.

Iz Belega Grada se poroča, da se bode srbska skupščina sestala meseca decembra. Ker je proračun za leto 1885 uže odobren, bode zasedanje trajalo pač le kratko časa.

Včeraj sestalo se je bolgarsko sobranije v Sofiji. Kakor bolgarski listi poročajo, prišlo bode v sobraniju med liberalno in konservativno stranko do hudega boja.

V Belgiji sestavljeno je novo ministerstvo. Nov ministerski predsednik je Beernaert, kateri je prevzel tudi portfelj financ; de Volder je justični minister; Thouissen ima nauk in notranje zadeve; general Pontus vojni portfelj, van den Peereboom železnice; knez Caraman-Chimay vnanje zadeve, de Moreau poljedelstvo.

Zadnje seje odbora za Tonking-kredit vdeležil se je tudi francoski ministerski predsednik Ferry ter vojni minister in minister mornarice. Ferry govoril je o položaju. Potem je izjavil vojni minister, da namerava vstvoriti posebno kolonijalno vojsko ter da v to svrhu potrebuje nov kredit v znesku 1 800 000 fr.

V angleškem parlamentu izjavil je Bourke glede Kongo-konference, da ima Anglija pri tem shodu zastopati važne interese, ker da je angleška država na zapadni obali Afrike bolj angažirana, nego vsa ostala Evropa.

Razne vesti.

— (Velika goljufija.) Na Dunaji so v slednjih dneh odkrili veliko goljufijo. Trgovcu Josipu Lobmayrju izneveril je njegov blagajnik nad 150 000 gld. Ta blagajnik bil je nad 30 let v službi pri svojem gospodarju in gospodar je imel popolno zaupanje vanj, vendar je blagajnik polagoma izmikal denar iz blagajnice in ga nosil v loterijo. Časi stavljal je na jedno številko čez 500 goldinarjev. Inače ni živel razkošno. V to izneverjenje začetnik je baje še več družih oseb.

— (Roparski napad na Dunaji.) V nedeljo zvečer napal je neznan mož hišnega posestnika in pisatelja Antona Köstlerja v njegovem stanovanju na Dunaji ter mu na glavi prizadel s topim instrumentom smrtno rano. Morilec je odnesel srebrno uro. Do zdaj še napadalca niso dobili.

— (Nesrečen Dalmatinec.) Dne 23. avg. t. l. dogodil se je grozen čin na otoku Sumatra. Pri tamošnjem posestniku bil je uže tri leta v

Ali povedati vam moram vendar: Evlampija — in jaz, oba sva jednaka, iste nravi... Kozaška kri in srce tako, kakor živ ogelj!

— Kaj, ti imaš tako srce, očka!

Harlov ne odgovori. Kratek molk nastane.

— Kaj pa, Martin Petrovič, začne znova mati, kako hočeš zdaj svojo dušo rešiti? ali poromaš k Mitrofaniju v Voronež ali pa v Kijev? Ali pa se morda odpraviš v Optinski kloster, ker je blizu? Pravijo, da je prišel tja tako svet menih... očeta Makarija ga kličejo — da takega nobeden ne pomni! Le pogleda te in uže vidi vse grehe.

— Ako se v resnici skaže nevhvaležno hčer, spregovori s hripavim glasom Harlov — tedaj bi se mi zdelo boljše, da jo s svojimi rokami ubijem!

— Kaj praviš! Kaj si rekel! Za božjo voljo! Bodi vendar pameten! vsklikne mati. Kaj vse ti govoriš? Zdaj pa imaš! Mene bi bil imel poslušati nedavno, ko si se prišel posvetovat? Zdaj pa se mučiš, mestu da bi za dušo skrbel! Le muči se — v laketi se vendar ne ugrizneš! Da, zdaj se pritožuješ in se bojiš...

(Dalje prihodnjič.)

službi mlad Dalmatinec, kateri se je po duhu zelo odlikoval in kmalu si pridobil vse gospodarjevo zaupanje. Mlademu Dalmatincu izročil je gospodar nadzorstvo. Dne 23. avgusta hotel je iti mladi mož nadzirati in ravno ko je sedel na konja, napala sta ga dva Kitajca. Potegnili sta ga k tlom, ga bila in ga skoro po polnem razkosala. Pogreb izvršil se je slovesno in vsa naselbina je žalovala za vrlim mladeničem. Napadalca so koj prijeli ter ja izročili sodišču.

— (Deviška sramožljivost.) Samica, davno uže v srpani, stanovala je na X-cesti v tretjem nadstropju. A tu ni imela onega miru, kakršnega bi pričakovali v deviškem stanovanju; nji nasproti samotaril je namreč mlad mož, ki je grenil ure uboge samice na prečuden način ter žalil neprestano njene deviške čute. Konečno ni mogla več prenašati tega, kar je počel nesrečni vis-à-vis. Šla je k hišnemu gospodarju in mu potožila svoje gorje. Rekla je, da bode šla iz stanovanja, ako ne pride nesramnemu delovanju nesramnega moža v okom. Vsak dan se ta človek namreč slači in oblači tako, da ga lahko opazuje iz njenega okna; tega njene oči ne prenašajo več, rajše gre v drugo hišo. Gospodar se je hotel sam prepričati, koliko je resnice na tej pritožbi; potem je nameraval iti k sosedu in ga opozoriti na njegovo nedostojno vedenje, ki žali čute stare device. Druzega dne zjutraj stopi tedaj v tretje nadstropje k samici, in sicer ob uri, ob kateri se je po njeni trditvi vis-à-vis oblačil. „Ali, gospica moja“, dejal je hišni gospodar, „saj se ne vidi nič v nasprotno stanovanje, ker so zagrinjala čez okna potegnena.“ — „Ja, gospod R.“, odvrnila je sramožljiva devica, „od tukaj se vé da ne vidite nič; morate zlesti na to omaro, potem ga bodele pa videli tega nesramneža...“ Zgodba pravi, da gospodar ni šel oštevati soseda.

— (Vsled barvanja las umrl.) Te dni je umrl slavn ameriški igralec Frank S. Chanfran. V teku desetih let igral je vedno jedno in isto ulogo v neki igri Bret Harteja, a vendar si je pridobil premoženje, ki znaša nad 500 tisoč dolarjev. Umrl je vsled ostrupljenja. Rabil je barvilo za lase, ki je bilo škodljivo vsled primešanega solitarno-kislega srebra.

— (Kandidat išče glasov.) „Madama, ali dovolite, da te lepe otročice poljubim?“ vprašal je kandidat, dospevši do vrtnih ograje, kjer je sedela hišna gospa s svojo deco. — „To so preljubeznivi maliči“, dejal je kandidat, ko je ravno jedenajstega poljubil. „Lepših še nisem nikdar videl. Kaj so vsi vaši, madama?“ Gospa je močno zarudela. — „Gotovo so Vaši“, nadaljeval je kandidat, „od katere druge mame pa bi tudi mogli dobiti te lepe očke, ta cvetoča lica, te krasne kodre in te muzikalične glaske?“ — Gospa je še bolj zarudela. — „Kaj pa, gospa“, govoril je nadalje kandidat, „smem li Vas za jedno malenkost poprositi? Vem, da bodele tako dobra in povedala Vašemu soprogu, da je bil danes tu kandidat nove politične stranke...“ — „Za božjo voljo, gospod“, zavpila je dama, „saj jaz nimam nobenega moža!“ — „A ti preljubeznivi otročiči so vendar Vaši — pa vsaj niste vdova?“ — „Gospod, Vi se čisto motite — otroci niso moji. Tu je sirotišnica!“

— (Kineško.) V sedanjem času dostikrat čitamo imena iz nebeskega kraljestva — se vé da nihče ne razume pomena teh čudnih zlogov. Nek filolog objavlja sedaj par jako praktičnih dat o kineških imenih. Na pr. končnica Ho pomeni reka (Hoang-Ho = rumena reka); Hu je jezero, Hai pa morje (Hoang-Hai = rumeno morje), Šan = grad, Kei = trdnjava; Ken pomeni luka; Pe je po naše severno (Pe-king), Nan južno (Nan-king), Tong vzhodno in Sin zapadno. Mesta prve vrste imajo priimek Fu, mesta druge vrste Čev in tretje Hien.

Domače stvari.

— (Cesarski dar.) Nj. veličanstvo je blagovolilo, krajnemu šolskemu svetu v Svetlem Potoku (okraj kočevski) za zgradbo šolskega poslopja podariti 200 gld. iz Najvišje zasebne blagajnice.

— (Ces. visokost) gosp. nadvojvoda Karol Ludovik počastil bode s svojim obiskom naše

mesto v prvi polovici prihodnjega meseca. Namen visokemu pohodu je nadzorovanje priprav tukajšnje podružnice rudečega križa.

— (Visok gost.) Danes zjutraj je s kurirnim vlakom v Ljubljano dospel nj. prevzvišenost gospod fml. baron Jovanović, namestnik dalmatinski, s svojo rodbino ter se je ustavil „pri Maliči“.

— (Reporterjevo maščevanje.) Znamemu francoskemu državniku Talleyrandu pripisuje se pomenljivi izrek, da ima beseda namen, misel prikrivati. Jdnakega pravila se baje drži poročevalec „Slov. Naroda“ iz deželnega zbora, kateri svoja poročila zvito sestavlja z namenom, da se občinstvo iz njih ne bi moglo informirati o pravem položaju v naši deželni zbornici. Ocena njegova se ravna tedaj po njegovih osebnih simpatijah in antipatijah. V skrajni nemilosti je pri njem seveda glavni urednik našega lista, in sicer uže radi tega, ker ga je odpraviti moral kot lokalnega reporterja. Naveličal se je bil namreč, vedno popravljati in za tisk prirejati grozovite stilistične in slovnične nestvore takega sotrudnika. A naš penny a liner si misli: le čakaj, maščevanje se bliža in osvetla bode strašna! Z izredno doslednostjo, katere sicer pri njem nismo vajeni, je tedaj ignoriral parlamentarno delovanje neljubega mu dolenjskega poslanca. Če bi govoril prof. Šukljeja bili sladki kakor kerubinsko petje in dolgi kakor arktična noč — nič ne dé, hudomušni reporter popadel bi pero v sveti jezi ter — seveda z obilglatnimi slovničnimi in ortografičnimi kozli — napisal lakonično sodbo, obstoječo iz šestih besedic: „Govornik podpira v daljšem govoru odseke nasvete.“ Naravno, da se prof. Šuklje jako malo briga za pohvalo ali grajo, izvirajočo od takega „pisatelja“, in pravičrno ga je zabavalo nedolžno „reporterjevo maščevanje“. Kaj drugzega pak je, ako ima poročilo iz deželnega zbora direktno tendenco, istinite razmere prikrivati narodnemu občinstvu. In to se je pripetilo v včerajšnji številki „Slov. Naroda“, koder se razpravlja debata o znanih 600 gld., tedaj o kardinalnem vprašanju slovenske radikalizma. Poročevalec omenjenega dnevnika ubeležil je namreč v svoje zgodovinske anale: „Gospod Šuklje.. pripoveduje, kako se pouk v nemškem jeziku razširja na slovenskih ljudskih šolah, da se sedaj uči uže do 700 (tiskano baje z največjimi črkami, kar jih premore „Slov. Narod“) učencev in učenec prostovoljno (?) nemškega jezika.“ In vendar se vsakdo lahko prepriča iz stenografičnega zapisnika, da je to čisto priprosta laž! O razširjevanji nemščine kot neobligatnem predmetu poročevalec niti besedice črnil ni; dokazoval pa je potrebo dotičnega kredita in varoval stališče finančnega odseka v tem, da je iz uradnih aktov navel statistične date, namreč da se je 699 slovenskih otrok učilo neobligatne nemščine, ob enem pa 166 kočevskih otrok neobligatne slovenščine. Vsi ti nesrečni Kočevčarčki izginili so auf Nimmerwiedersehen v požrešnih ponikvah, skozi katere se odteka vodovje „Slov. Naroda“. Saj so se kaj slabo vjemale z mogočno trditvijo vsegavednega radikalnega dnevnika, da se „niti jeden nemšk otrok“ ni udeležil neobligatne slovenščine! Iz tega pojasnila utegne menda marsikateremu biti očitno, s kakimi sredstvi se z neke strani obdeluje javno mnenje! Dotičnemu gospodu reporterju pa le to: O osebah neljubilih Vam poslancev, prof. Šukljeja ne izvzemši, poročajte kakor Vam drago, zavijajte in zaničajte, zamolčite in lagajte se ad libitum, toda če gre za stvar, prosimo nekoliko več vestnosti, nekoliko več časnikarskega poštenja, sicer Vas bodedo morali zopet malo pokreniti po prstih, dasi se nam ta posel gabi — do duše!

— (Tukajšnji izdelovalec hišne oprave g. J. Matjan,) kateri je, kakor znano, lansko leto izdelal zelo vkusno in krasno opravo za spalno sobo Nj. veličanstva cesarja, je ravnokar izdelal opravo za c. kr. ladijo „Greif“. Ta oprava je od črešnjevga in orehovega lesa in istinito dragocen proizvod domače industrije. Gosp. Matjan ima danes in jutri izpostavljeno to opravo občinstvu na ogled.

— (V vodnjaku je utonila.) Iz Trsta se poroča: Včeraj pala je tukaj služeča 13letna dekla iz Proseka v vodnjak, ko je hotela zajeti vodo, a je zgubila ravnotežje. Ko je prišla pomoč, bilo je uže prepozno.

— (V železniški svēt) je trgovinski minister mestu odstopivšega c. kr. pravega tajnega svetnika, deželnega glavarja in državnega poslanca Frana grofa Coroninija v Gorici poklical njegovega namestnika pl. Burgstallerja, državnega poslanca in odbornika kmetijske družbe v Trstu.

— (Kuharice,) osebno dunajske, so dobrega in usmiljenega srca, o tem je po polnem prepričan nek „urlaubar“, ki je prišel te dni z Dunaja v Ljubljano, in to prepričanje svoje hotel je vsiliti tudi tukajšnji policiji. To pa je prišlo tako-le: V soboto popoldne prišla je policija tega z Dunaja došlega dopustnika, ker je nezakonito si prisvojil škornje, „lepe meksikajnarce“, svojega druga. Pri njem našli so tudi dežnik, lep svilen dežnik. In ko so ga vprašali, kje je dobil ta dežnik, je dejal, da mu ga je dala pri odhodu dobra kuharica na Dunaji: „Oh, tako je bil dež, pa je dejala, pa ga vzemi!“ Kdo je ta kuharica ni vedel povedati. Izročili so ga sodniji.

— (Iz Škofje Loke) poroča nam prijatelj: Veselica zadnje nedelje, katero je priredila naša Čitalnica, se je vrlo dobro obnesla. Igro: „Hudobni duh Lumpaci-Vagabundus“ predstavljali so mnogobrojni naši diletanje v obče jako povoljno. Obilen smeh, v katerega so posamezni igralci zazibavali občinstvo, priča, da se mora predstava za naše razmere smatrati med najboljše, kar jih je šlo zadnje čase čez deske škofjeloške čitalnice. — Tudi petje je zelo dopadlo, in vsakdo je želel, da bi se večkrat ponavljali jednaki večeri. — Po igri začel se je živahen ples. Prvo kadirlo izvrševalo je 12 parov; pozno v jutro ločil se je mladi svet od čitalniške dvorane, kjer je preživel v istini prijeten večer. — *Vivat sequens!*

— (Tatvina.) V noči od 22. na 23. dan t. m. ukradl je neznan tat gostilničarju Josipu Škrjancu v Sadini vasi (okr. ljublj. okolice) 62 gold. 80 kr. iz gostilnične sobe. Tat je odtrgal pri oknu omrežje in slezel v sobo skozi okno. — V noči dne 20. t. m. ukradl je neznan tat posestniku Jakobu Klopčiču v Vrhpolji (okr. kameniški) srebrno uro, vredno 15 gold.

— (O letini.) Iz poročila c. kr. trgovinskega ministerstva o setvi in o pridelkih sredi meseca oktobra posnamemo: Turšice se je, v kolikor se glasijo poročila, v planinskih in kraških deželah, izimši Kranjsko, pridelalo dovolj, v Kranjski in Bukovini pa je bilo srednje pridelka. Ajda je dala v Štajerski, Koroški, Tirolski in Goriški dobre srednje pridelke, v Dolenji Avstrijski kakor tudi v Sileziji srednje. Krompir po nekaterih krajih precej gnije. Pridelalo se ga je sploh srednje; v Česki, Štajerski in Tirolski se sme letina gledé krompirja skoro dobra imenovati. Zelnje so v nekaterih krajih precej poškodovale gosenice, vender je pričakovati srednje letine.

— (Vladika Strossmayer) daroval je pevskega društva „Slovanska Vila“ v Skednji 20 gld. za društvene namene.

— (Veselični odsek „Tržaškega Sokola“) vabi uljudno č. gg. člane in prijatelje tega društva na plesne vaje, katere se prične 1. novembra v redutni dvorani gledališča „Politeama Rossetti“ ter nadaljujejo vsako nedeljo in praznik. Gospodje — kateri niso člani „Sokola“ in želé omenjenih vaj udeleževati se — naj se obrnejo na trgovca g. Ivana Valenčiča, Via nuova št. 39, ali g. M. Kržeta, Piazza San Giovanni št. 1, kjer dobé ustopnice, kajti brez istih ne-članom vstop ni dovoljen. Začetek ob 6. uri zvečer. Uhod v Via Chiozza.

— (Kože in difteritis) v Trstu še znikom zahtevata nekaj žrtev. Obolil na dan po šest oseb in umrlo po 3 za tema boleznima.

— (Ogenj na ladiji.) Iz Trsta se nam 27. t. m. poroča: Danes v jutro nastal je v zalozišči premoga na krovu Lloydovega parnika „Pandora“ ogenj, a mornarjem se je posrečilo, kmalu pogasiti, tako da ni znatne škode.

— (Iz Trsta) se nam poroča: Čudno znamenje časa je to, da se pri nas vedno bolj množijo zatožbe in obsodbe zaradi žaljenja Nj. veličanstva. Dne 20. t. m. vršile so se na jeden dan štiri obravnave zaradi onega zločina. Trije zločinci bili so obsojeni, jeden v šestmesečno, drugi v poltretjeletno in tretji v štirimesečno ječo.

— (Parni tramway Trst-Vipava.) kakor smo že poročali, namerava inženir Schmidt v Trstu napraviti parni tramway iz Trsta v Vipavo. V meseci septembru t. l. vložili so se načrti pri trgovinskem ministerstvu za slednjo progo Sežana-Štorije-Vipava. Trgovinsko ministerstvo je to zadevo uže izročilo vladama v Ljubljani in v Trstu, in pričakovati je kmalu konečne rešitve. To bi bilo gotovo blagonsno podjetje za tamošnje prebivalstvo.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Budimpešta, 28. oktobra. Odgovarjajoč nagovoru predsednika delegacij pri vzprejemu delegacij dejal je cesar: Vlansko leto izražena nada, da se ohrani mir, se je izpolnila in pričakuje se, da se še na dalje ohrani mir, da se bode moglo vspešno in neovirano delovati, da se bode moglo razvijati ljudsko blagostanje. Razmerje k vsem evropskim velesilam je prijateljsko, osebno s sosednimi državami. Slednji sestanek z ruskim in nemškim vladarjem da ni le utrdil to prijateljsko razmerje, marveč priča tudi o popolnem soglasji treh vladarjev, da se v blagor narodov ohrani mir. Ohranitev pogodb, medsebojno zaupanje in soglasje je poročstvo za to, da se bode miru blagoslov ohranil v blagor vseh narodov. O finančnem položaji se je izrazil, da je vlada skušala znižati troške, v kolikor to dopušča krepost vojne, v kolikor to dopušča naprava modernih vojnih sredstev, da se mogó braniti obrežja. Vesel napredek kaže se v Bosni in Ercegovini. Kredit za okupacijske čete, katere so se uže zmanjšale, se je zopet znižal; dodatek k upravnim stroškom teh dežel se tudi zdaj ni zahteval. Konečno izreka cesarsko svoje zadovoljstvo in zaupanje.

Budimpešta, 27. oktobra. Avstrijska delegacija izvolila je z vsemi 52 oddanimi glasovi Smolko predsednikom.

Zagreb, 27. oktobra. (Iz zbornice.) Ban je storil važno izjavo o stališči vlade nasproti volitvam kakor tudi gledé izraza „državna jednota“, kateri izraz je opozicija napadala. — Mazzura je pojasnjeval stališče opozicije ter izjavil, da se zdaj, ko se je izključila stranka Starčevićancev, tudi opozicija ne bode več udeleževala razprav. Na to je zapustila levica korporativno dvorano. — Adresni načrt večine se je v generalni debati vzprejel.

Rim, 27. oktobra. Humanitarno društvo v Oportu hotelo je kralju povodom obiskavanja za kolero obolelih v Napolji pokloniti zlato svetinjo, a kralj je ni vzprejel.

Bruselj, 27. oktobra. Novi kabinet je sestavljen. Beernaert prevzame predsedstvo in Caramanchimay ministerstvo za vnanje poslove.

London, 27. oktobra. Včeraj se je vršil shod v Hydeparku, udeležilo se ga je 100000 oseb. Vzprejela se je resolucija, katera gorenjo zbornico označuje nepotrebno in nevarno ter priporoča, naj se odpravi gorenja zbornica. Mir se ni kalil.

Kahira, 27. oktobra. Uradna poročila iz Wady-Halfe potrjujejo umor polkovnika Stewarta s spremljevalci vred, med katerimi sta bila tudi dva konzula.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 28. oktobra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.15
„ „ „ srebri	82.15
Zlata renta	103.50
5% avstr. renta	96.10
Delnice narodne banke	862.15
Kreditne delnice	286.50
London 10 lib sterling	122.25
20 frankovec	9.715
Cekini c. kr.	5.78
100 drž. mark	60.15

Umrlj so:

Dne 26. oktobra. Matija Marn, ubožničar, 53 l., Karlovska cesta št. 7, ostrupljena gnojina. — Josip Oberhollenzer, delavec (prisiljenec), 55 l., Poljanski nasip št. 5, tuberkuloza.

Dne 27. oktobra. Ferdinand Kremžar, 5 dnij, Kolodvorske ulice št. 11, ošpice.

Pri Maliči: Knez Porcia iz Trsta. — Einstein, trgovec, iz Monakova. — Wass de Alsó Arhazy, c. kr. stotnik, iz Celovca. — Burič, c. kr. lieutenant, in grof Alberti, kad. podčastnik, iz Ljubljane. — Sternberg, žurnalst; Rosenzweig, zastopnik trg. zbornice; Arnstein, Larisch, Schlesinger, Durschmüller in Linhart, trgovci, z Dunaja. — Höller, poslovodja, iz Zagorja.

Pri Slonu: Bobik, c. kr. nadlieutenant, iz Levova. — Steinbrunn, posestnik, in Mahkovec, pravni praktikant, iz Trsta. — Franken, c. kr. davkar, iz Idrije. — Horak, c. kr. nadzdravnik, iz Kamenika.

Pri Bavarskem dvoru: Kotnik s soprogo iz Št. Vida. Pri Južnem kolodvoru: Konrath, pek, mojster, iz Sarajeva.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v ram	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
27. okt.	7. zjutraj	728.32	+ 9.8	zpd. sl.	obl.	
	2. pop.	726.72	+ 11.9			
	9. zvečer	732.29	+ 6.4	svzh. sl.	js.	0.00

Ljubljanski nazidni koledár za notice za leto 1885

na trdem papirji po 25 kr.

Ljubljanski nazidni koledár za leto 1885

na trdem papirji po 20 kr.

Razpečevalcem dovoljuje se popust ali rabat. Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova knjigotržnica v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.

V našem založništvu je ravnokar izšlo:

Odkritje Amerike.

Predelal H. Majar.

Trije deli — 436 strani, 8°. Vsi trije zvezki v platno skupne vezani 1 gld. 60 kr., po pošti 10 kr. več; posamični zvezki pa po 60 kr., oziroma po pošti 65 kr.

O tej knjigi piše prvi naš leposlovni list „Ljubljanski Zvon“:

„Lep dar slovenski mladini. Vsak prijatelj naše mladine in književnosti naše bode za tegadelj hvaležen franciskanskemu patru Hrizogonu Majarju, da je lepo knjigo Campejevo priredil slovenski mladini. Te dni je prišla na svetlo v Ljubljani pri Bambergu in ves naslov jej je: „Odkritje Amerike.“ Predelal H. Majar. Poučno zabavna knjiga v treh delih o I. Kolumbu, II. Kortesu, III. Píсарu. Papir je, kakor se taki knjigi spodobi, močan, tisk lep, pravilen in razločen, vsa vnanja oblika prijetna in priključiva in tudi cena blizu 30 tiskovnih pol obsežni, trdno v platno vezani knjigi ne previsoka. Ako se ozremo po naši književnosti, pritegniti moramo, da razven Ciglar-Tomšičeve „Sreče v nesreči“ ne poznamo knjige, ki bi tako prijala mladim slovenskim bralcem, kakor Majarjevo „Odkritje Amerike.“ Preverjeni smo, da se ta lepa knjiga skoro udomači po slovenskih hišah in šolskih knjižnicah.“ (94) 3

Dobiva se pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani.

Omarine napise

za trgovce

imata vedno v zalogi

Kleinmayr & Bamberg

Kongresni trg.